

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Päätöspäivämäärä 20.05.2025

Lahden kaupunki, Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, 20.05.2025

Lahti - Kuhmoinen - Jämsä liikennöinnin yhteishankinta

1705/00.05.01.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

joukkoliikennepäällikkö Lauri Jokinen, p. 050 320 0101

Päätös

Esittelijä

kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta päättää osallistumisesta Lahti - Kuhmoinen - Jämsä liikennöintiin perusteluosan mukaisesti. Lisäksi Lahden seudun joukkoliikennelautakunta valtuuttaa Lahden kaupungin joukkoliikenteen viranhaltijan hyväksymään tarvittaessa pienimuotoisia muutoksia liikennöintikokonaisuuteen tai sopimukseen liitteineen.

Perusteluosa

Yhteenveto

Lahti–Kuhmoinen–Jämsä yhteysvälillä päättyi markkinaehtoinen joukkoliikenneyhteys syksyllä 2024. Liikennöinti päädyttiin hankkimaan suora hankintana yhteistyössä Keski-Suomen ja Pirkanmaan ELY-keskusten, Jämsän kaupungin, Kuhmoisten kunnan ja Lahden seudun toimivalta-alueen kanssa. Hankinta tehtiin pilottijaksoksi 3.12.2024–1.6.2025.

Saatujen kokemusta perusteella ja markkinakartoituksen perusteella viranomaisen hankkimalle liikenteelle on tarve myös jatkossa talvikausien ajaksi, jonka perusteella päätettiin käynnistää hankinta talvikauden 2025–2026 liikennöinnistä. Sopimukseen sisältyy optio talvikauden 2026–2027 liikennöinnistä.

Liikennöinti tukee Lahden seudun sisäistä liikkumista, mutta sillä ei voida korvata seudun sisäistä liikennöintiä. Yhteysvälin liikennöinti on kuitenkin kansallisten matkaketjujen kannalta tärkeä, jonka vuoksi Lahden seutu on mukana liikenteen hankinnassa kiinteällä 30 000 € osuudella/talvikausi.

Tausta

Lahden ja Jämsän välinen joukkoliikennedyhteys päättyi syksyllä 2024 kokonaan markkinaehtoisien liikenteen loppuessa. Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan aloitteesta käynnistettiin korvaavan liikenteen suunnittelu yhteistyössä Keski-Suomen ja Pirkanmaan ELY-keskusten, Jämsän kaupungin, Kuhmoisten kunnan sekä Lahden kaupungin toimesta.

Suunnittelun tuloksena päätettiin suorahankintana hankkia yhteysvälille korvaavaa liikennettä pilottijaksoksi 3.12.2024–1.6.2025. Hankinta toteutettiin yhteishankintana, koska liikennöitävä reitti sijoittuu kolmen tieliikenteen toimivaltaisen viranomaisen alueelle. Liikenteen tilaajana hankinnassa toimi Pirkanmaan ELY-keskus.

Liikennöinnin kustannustenjaosta sovittiin siten, että Keski-Suomen ja Pirkanmaan ELY-keskukset osallistuvat kumpikin kiinteällä 5 000 €:n osuudella. Jäljelle jäävä osuus sovittiin jaettavaksi tasan Jämsän kaupungin, Kuhmoisten kunnan ja Lahden seudun toimivalta-alueen kesken. Lahden seudun toimivalta-alueen sisäisestä kustannustenjaosta sovittiin siten, että Lahden kaupungin osuus oli 50 % seudun kustannuksesta ja Asikkalan, Hollolan ja Padasjoen kunnat jakoivat tasan toisen 50 % osuuden. Lahden seudun kustannuksista vähennettiin alueen sisäiset lipputulot.

Pilottijakson aikana on liikennöity tiistaisin ja perjantaisin kaksi vuoroparia sekä sunnuntaisin yksi vuoropari. Lipputuotteet liikenteessä toteutettiin siten, että Lahden seudun liikenteen sisäisillä matkoilla käytössä on LSL:n lipputuotteet ja muilla matkoilla Tilaajan (Pirkanmaan ELY-keskus) määrittelemät lipputuotteet ja hinnat.

Liikennöinnin tarpeen arviointi ja jatko

Liikennöinnin tarpeesta on tehty arvioita seuraamalla matkustajamääriä ja käyty keskusteluja liikennöitsijän sekä aiemman markkinaehtoisien toimijain kanssa. Lisäksi tarpeenarvioinnissa on huomioitu erityisesti Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan tarpeet. Liikennöinnin tarvetta arvioidessa selvisi, että yhteysvälillä toimii kesäkauden 2025 ajan markkinaehtoinen toimija, mutta talvikaudelle 2025–2026 liikennöintiä ei markkinaehtoisesti järjestetä.

Liikennöinnin jatkon osalta arvioitiin, että liikenteelle on kysyntää erityisesti pidemmillä matkoilla, jonka perusteella toimivaltaiset viranomaiset ja kunnat päättivät käynnistää liikenteen järjestämisestä kilpailutuksen. Tilaajana hankinnassa toimii edelleen Pirkanmaan ELY-keskus. Koska kilpailutus käynnistetään ennen kuntien poliittista päätöksentekoa, hankintapäätös tehdään ehdollisena siten, että hankinta edellyttää kaikkien osapuolien ja poliittisen päätöksenteon hyväksyntää.

Hankinta tullaan kilpailuttamaan pääosin samoin ehdoin kuin pilottijakso.

Sopimuskausi on 1+1 vuotta bruttosopimusmallilla. Liikennöintipäivät ovat jatkossa maanantai, perjantai ja sunnuntai. Vuoromäärä säilyy pilottijakson mukaisena.

Keski-Suomen ja Pirkanmaan ELY-keskukset ovat ilmoittaneet, että osallistuvat tulevan hankinnan kustannuksiin 10 000 €:n osuudella kumpikin.

Lahden seudun toimivalta-alueen osallistuminen yhteishankintaan

Lahti – Kuhmoinen – Jämsä liikennöinti tuottaa Lahden seudun toimivalta-alueelle täydentävää palvelua, mutta sillä ei voida korvata seudun sisäistä liikennöintiä.

Liikennöinnille on kuitenkin tunnistettu tarve toimivalta-alueiden välisien joukkoliikennedyhteyksien turvaamisessa. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa Lahden seudun toimivalta-alue ei voi sitoutua merkittäviin ja ennalta määrittelemättömiin ylimää räisiin kustannuksiin. Tästä syystä Lahden seudun toimivalta-alue ei voi sitoutua pilottijakson kaltaiseen prosenttiosuuteen kustannuksista. Kansallisten matkaketjujen kannalta reitti on tärkeä ja tästä syystä Lahden seudun toimivalta-alue on mukana liikenteen hankinnassa talvikauden 2025–2026 ja mahdollisen optiokauden 2026–2027 aikana kiinteällä 30 000 € osuudella/talvikausi. Yhteishankintaan ja rahoitukseen osallistumisen edellytyksenä on toteutunut hankintapäätös. Lisäksi Lahden seudun toimivalta-alueella tulee maksuvälineenä käydä Lahden seudun liikenteen kulloinkin voimassa olevat lipputuotteet.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Pirkanmaan ELY-keskus